

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Algemene Economische
Politiek

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum

Betreft Bekostiging investeringsvoorstellen derde ronde Nationaal Groeifonds

Ons kenmerk
DGED-AEP / 27877699

Bijlage(n)
5

Geachte Voorzitter,

Met deze brief informeren wij uw Kamer over de uitkomst van de derde indieningsronde van het Nationaal Groeifonds.

Het Nationaal Groeifonds heeft als doel om ons duurzaam verdienvermogen te versterken. Duurzaam verdienvermogen is gedefinieerd als het bruto binnenlands product dat Nederland op de lange termijn op structurele basis kan genereren, met oog voor een economische, sociale en milieuvriendelijke duurzame toekomst voor de aarde en voor huidige en toekomstige generaties. Deze economische groei moet zorgen voor toekomstige brede welvaart in de vorm van meer bestedingen en de ruimte bieden om te investeren in sociale vooruitgang, een goede kwaliteit van de leefomgeving en maatregelen die klimaatverandering tegengaan.

Vanuit het Nationaal Groeifonds worden grootschalige investeringen gedaan op het gebied van kennisontwikkeling en onderzoek, ontwikkeling en innovatie (O&O&I). Er is 20 miljard euro beschikbaar voor de periode 2021-2025. Voor de derde ronde is in beginsel 4 miljard euro beschikbaar.

In deze brief gaan wij achtereenvolgens in op het advies van de Adviescommissie Nationaal Groeifonds (hierna: de adviescommissie) over de derde indieningsronde en het besluit van het kabinet. Verder informeren wij u over het advies van de adviescommissie over de reservering van het reeds lopende project Quantum Delta. Ook gaan wij in op de uitvoering van relevante moties en toezeggingen en geven we een vooruitblik op de volgende ronde van het Nationaal Groeifonds.

Advies derde ronde

De adviescommissie heeft op 16 juni advies aan ons uitgebracht over de beoordeelde voorstellen. Naast de voorstellen die zijn ingediend door de departementen, stond deze keer ook een rechtstreekse indieningsmogelijkheid open voor iedereen met een voorstel passend binnen de doelen en kaders van de Subsidieregeling Nationaal Groeifonds.¹

¹ Staatscourant 2022, 18250. Subsidieregeling Nationaal Groeifonds

In totaal zijn 47 voorstellen ingediend waarvan 27 voorstellen door departementen en 20 subsidieaanvragen.² Hiervan zijn 39 voorstellen aan de adviescommissie voorgelegd. Er zijn 8 subsidieaanvragen niet voorgelegd aan de adviescommissie voor advies. Deze voldeden niet aan de eisen en criteria van de Subsidieregeling Nationaal Groeifonds waarop RVO toetst, waardoor een advies van de adviescommissie niet nodig is.

De adviescommissie heeft de departementale voorstellen getoetst op basis van de Bestuurlijke Afspraken Nationaal Groeifonds³ en heeft over de subsidieaanvragen geadviseerd op basis van eerder genoemde subsidieregeling. Voor de beoordeling van voorstellen maakt de adviescommissie gebruik van het vooraf gepubliceerde analysekader.⁴

De adviescommissie heeft, net als in eerdere ronden, per voorstel een advies gegeven. Voor subsidieaanvragen is er sprake van een advies tot toekenning of afwijzing van de subsidie. Bij departementale voorstellen, zijn de volgende adviezen mogelijk:

- advies om toe te kennen;
- advies om voorwaardelijk toe te kennen. Het voorstel moet aan nadere voorwaarden voldoen om de middelen alsnog beschikbaar te krijgen;
- advies om een reservering te maken. Het voorstel moet beter uitgewerkt of aangepast worden, waarna dit opnieuw beoordeeld wordt;
- advies om geen middelen toe te kennen dan wel te reserveren.

In totaal zijn in deze ronde 18 voorstellen positief beoordeeld (16 departementale voorstellen en 2 subsidieaanvragen). Dat wil zeggen dat geadviseerd is om aan deze voorstellen middelen toe te kennen, onder voorwaarden toe te kennen of een bedrag te reserveren.

Het advies is om daarmee in totaal maximaal 524 miljoen euro toe te kennen, een bedrag van 1.574 miljoen euro toe te kennen onder voorwaarden en reserveringen te doen voor in totaal 1.903 miljoen euro. In tabel 1 staan de bedragen verdeeld per pijler en per indieningsroute.

In bijlage 1 treft u de (voorwaardelijk) toegekende bedragen en reserveringen aan per voorstel en wordt een korte beschrijving van de voorstellen gegeven. In een aparte bijlage vindt u daarnaast het volledige advies van de adviescommissie, waarin de voorstellen uitgebreid worden toegelicht. Ook het advies van het Centraal Planbureau en die van andere externe experts, die door de adviescommissie zijn meegenomen in de beoordeling, zijn opgenomen als bijlagen.

² Kamerstuk 36200, nr L.8.

³ Kamerstuk 2022D30906

⁴ <https://www.nationaalgroeifonds.nl/documenten/richtlijnen/2022/10/21/analysekader-3e-ronde>

Tabel 1 Bedrag per indieningsroute en per pijler (in miljoenen euro)⁶

Route	Pijler	Ingediend ⁵	Positief advies	Advies toekenning	Advies voorwaardelijke toekenning	Advies reservering
Departementaal	O&O&I	4.787	2.431	235	899	1.298
	Kennisontwikkeling	1.792	1.402	121	676	605
Subsidie	O&O&I	1.408	168	168	0	0
Totaal		7.987	4.001	524	1.574	1.903

Besluit Kabinet

Het advies van de onafhankelijke adviescommissie is zwaarwegend en leidend in ons besluit. Het kabinet doet geen aanvullende inhoudelijke toets op de voorstellen, maar controleert of de voorgedragen voorstellen niet in strijd zijn met het kabinetsbeleid en of er voldoende budget beschikbaar is.

Het kabinet heeft besloten om het advies van de adviescommissie over de departementale voorstellen in zijn volledigheid over te nemen. Dit besluit betekent concreet dat er maximaal 1.930,5 miljoen euro aan middelen (voorwaardelijk) wordt toegekend. Daarnaast wordt er 1.902,6 miljoen euro gereserveerd voor voorstellen die nog nadere uitwerking behoeven.

Het besluit over de subsidieaanvragen zal door de Minister van Economische Zaken en Klimaat worden genomen. Het voornemen is om het advies over de projecten die negatief zijn beoordeeld over te nemen. Aan projecten waarover de adviescommissie positief heeft geadviseerd zal ten hoogste 168,1 miljoen euro aan subsidie worden toegekend. Het besluit over deze projecten volgt pas nadat duidelijk is op welk bedrag de aanvragers daadwerkelijk aanspraak hebben. Dit kan lager zijn dan de gevraagde bijdrage, onder andere omdat er kosten kunnen zijn opgenomen die niet subsidiabel zijn of die niet voldoen aan de staatsteunregels. Ook andere adviezen ter waarborging van de uitvoerbaarheid van de projecten, op basis van het advies van de adviescommissie, worden door de minister ter harte genomen.

In totaal heeft de adviescommissie over een totaalbedrag van 4.001,2 miljoen euro positief geadviseerd. Er is ruimte voor deze kleine budgettaire overschrijding, omdat tot nu toe het gemiddelde budgettaire beslag per ronde minder is dan de gemiddeld beschikbare 4 miljard euro.⁷

⁵ De bedragen hebben betrekking op de projecten die zijn voorgelegd aan de adviescommissie.

⁶ De bedragen in deze tabel zijn afgerond op miljoenen. In bijlage 1 staan de exacte bedragen die gehanteerd worden.

⁷ Het totale positieve advies van de adviescommissie tot nu 11,8 miljard euro (op een budget van 12 miljard euro).

Het kabinet is ervan overtuigd dat de projecten die door de adviescommissie positief zijn beoordeeld een aanzienlijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame verdienvermogen van de Nederlandse economie en daarmee aan onze welvaart. Bovendien dragen deze projecten positief bij aan diverse grote maatschappelijke uitdagingen, zoals het bevorderen van duurzaamheid, de energietransitie, de digitale transitie, het versterken van onderwijs en de arbeidsmarkt.

Vervolgstappen na besluit

De uitkomst van de derde ronde zal worden verwerkt in de ontwerpbegroting van het Nationaal Groeifonds bij de Miljoenennota 2024. De toekenningen voor de departementale voorstellen zullen leiden tot overheveling van de middelen naar de begroting van het verantwoordelijke departement. Voor de voorwaardelijke toekenningen en reserveringen zullen aangepaste voorstellen worden ingediend. De adviescommissie zal vervolgens adviseren over het al dan niet definitief toewijzen van middelen.

Op basis van het advies van de adviescommissie zullen de fondsbeheerders en de ontvangende minister voor elk departementaal project afspraken maken over de uitvoering, monitoring en evaluatie van het betreffende project. Tijdens de uitvoeringsfase van die projecten heeft de adviescommissie ook een monitoringstaak. Op basis van regelmatige rapportages zal de adviescommissie de voortgang van de projecten blijven volgen om te bewaken dat het geld effectief wordt besteed en de beoogde resultaten worden behaald.

Moties en toezeggingen

In bijlage 1 wordt, conform de motie Heinen⁸, ingegaan op de raakvlakken met de Groei strategie van het kabinet. Over de motie de Jong c.s.⁹, die het kabinet vraagt in kaart te brengen met welk flankerend beleid de gehonoreerde voorstellen kunnen worden ondersteund, wordt uw Kamer dit najaar geïnformeerd.

Intellectueel Eigendom

Tijdens het debat met de Eerste Kamer op 14 juni 2022 is toegezegd is om in de verantwoording van de uitgaven ten laste van het Nationaal Groeifonds de omgang met intellectueel eigendom (IE) in het Nationaal Groeifonds op te nemen, met specifieke aandacht voor de balans tussen publiek toegankelijke IE en de noodzakelijkheid van bescherming.¹⁰ De adviescommissie kijkt – indien van toepassing – naar de afspraken die tussen de samenwerkende partijen binnen een voorstel zijn gemaakt over intellectueel eigendom. Het doel is daarbij is om een goede balans te vinden tussen het bereiken van publieke doelen en het behoud van private deelname en om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande initiatieven.

⁸ Kamerstuk 35850, nr. 6

⁹ Kamerstuk 35850

¹⁰ [Kamerstuk T03457](#)

De adviescommissie ziet ten algemene dat in projectvoorstellen IE-beleid vaak beter kan worden uitgewerkt, aangezien dit van belang is voor de beoordeling én een goede start van het project. De adviescommissie heeft hier bij de beoordeling van verschillende voorstellen in het rapport daarom aandacht aan besteed.

Bij de beoordeling in volgende rondes zal de adviescommissie meer aandacht besteden aan kennisborging binnen een consortium dat een project uitvoert, afwegingen tussen open data en bescherming van IE, en hoe en onder welke voorwaarden IE kan worden overgedragen tussen partijen binnen het consortium (en daarbuiten).

Kobalt- en nikkelvrije batterijen

Tijdens het debat met de Eerste Kamer op 4 april jl. hebben wij toegezegd om u te informeren over een voorstel in de derde ronde waarin specifiek wordt ingezet op de ontwikkeling van kobalt- en nikkelvrije batterijen.¹¹ Het Material Independence and Circular Batteries voorstel streeft naar duurzamere batterijmaterialen en circulaire concepten in de Nederlandse batterijsector. Het richt zich specifiek op het realiseren van kobaltvrije kathodecapaciteit en het creëren van een kobalt- en nikkelvrije batterij op semi-industriële schaal. Alhoewel op korte termijn de groeiende mondiale vraag naar kobalt zal stijgen, zet dit programma in op alternatieven. Het doel is om Nederland minder afhankelijk te maken van schaarse en kritieke grondstoffen door circulaire ketens op te zetten en het gebruik van deze materialen en emissies te verminderen. De adviescommissie heeft een positief advies gegeven voor dit voorstel.

Besluitvorming Quantum Delta

De adviescommissie heeft op 16 juni jl. ook geadviseerd over een voorstel waarvoor een eerdere reservering is gemaakt. Dit advies is ook opgenomen als bijlage.

Voor QuantumDeltaNL is 333 miljoen euro gereserveerd. Het consortium heeft een verzoek om toekenning van een deel van deze reservering gedaan, omdat een kans om de huidige internationale samenwerking te versterken zich voordeed. Voor een deel hiervan (60,2 miljoen euro) is besloten tot een definitieve toekenning. Hiermee komt de totale bijdrage uit het Nationaal Groeifonds uit op 342,2 miljoen euro. Daarnaast staat er nog 272,8 miljoen euro gereserveerd voor een derde fase van het project.

Vooruitblik op volgende rondes

Parallel aan de uitvoering van de derde ronde, werken wij aan de uitwerking van vervolgrondes van het Nationaal Groeifonds. Na de zomer zal de voorlichting over de volgende ronde starten. Daarbij zal de aanvraagprocedure worden verbeterd op basis van de ervaringen met de uitvoering van het Nationaal Groeifonds tot nu toe.

¹¹ [Verslag van de plenaire vergadering van dinsdag 4 april 2023 - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

Ten eerste zullen potentiële indieners vanaf de volgende ronde worden gevraagd om, voorafgaand aan het indienen van een definitief investeringsvoorstel voor het Nationaal Groeifonds, een vooraanmelding in te dienen bij RVO. Daarbij zullen zij worden gevraagd om hun voorstel op hoofdlijnen uit te werken en onder andere de bijdrage van het voorstel aan het duurzaam verdienvermogen te onderbouwen. Door middel van de vooraanmelding kunnen potentiële indieners vroegtijdig in het proces inzicht krijgen of het voorstel zou kunnen passen binnen het Nationaal Groeifonds. Ook kunnen zij suggesties krijgen om het voorstel te verbeteren ten behoeve van de definitieve indiening.

Ten tweede zal het vanaf de volgende ronde mogelijk zijn voor aanvragers om gedurende een ruimere openstellingsperiode een subsidieaanvraag in te dienen voor het Nationaal Groeifonds. Voor de departementale route zal daarbij worden gewerkt worden met twee deadlines voor indiening.

Tenslotte zal indieners meer tijd worden geboden om een voorstel voor te bereiden.

Potentiële belangstellenden kunnen een vooraanmelding voor de volgende ronde in het eerste kwartaal van 2024 aan RVO voorleggen. Na het zomerreces van 2024 kunnen subsidieaanvragen worden ingediend voor de vierde ronde. Voor de departementale route zullen de deadlines voor indiening 15 september 2024 en februari 2025 zijn. De advisering van de adviescommissie over de volgende ronde zal voorafgaand aan respectievelijk de Voorjaarsnota en Miljoenennota 2025 plaatsvinden.

Afsluitend

We willen de leden van de adviescommissie hartelijk bedanken voor hun inzet en de onafhankelijke en deskundige beoordeling van de investeringsvoorstellen. Dankzij de scherpe en onafhankelijke blik van de adviescommissie waarborgen we dat de projecten die worden gefinancierd vanuit het Nationaal Groeifonds daadwerkelijk de grootste kans hebben om maximaal bij te dragen aan het duurzame verdienvermogen van de Nederlandse economie.

Wij zien uit naar de resultaten van de gehonoreerde voorstellen en naar de volgende ronde.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
M.A.M. Adriaansens

De Minister van Financiën,
S.A.M. Kaag

Bijlage 1 Overzicht voorstellen derde ronde Nationaal Groeifonds

Ons kenmerk
DGED-AEP / 27877699

In deze bijlage treft u het totaaloverzicht van voorstellen en een omschrijving van de voorstellen waarover de adviescommissie positief heeft geadviseerd.

Tabel 1 Overzicht departementale voorstellen (**miljoenen euro's**)

Voorstel	Totale projectinvestering	Bijdrage anderen	Gevraagde bijdrage	Toegekend	Voorwaardelijk	Reservering	Totaal
<i>Sleuteltechnologie en Valorisatie</i>							
Biobased Circular	1.378,0	995,0	383,0	-	102,0	236,0	338,0
Deltaplan Valorisatie	630,0	213,0	417,0	-	-	417,0	417,0
Holomicrobioom	406,9	167,1	239,8	-	-	200,0	200,0
Winecon	90,1	-	90,1	-	-	-	-
<i>Landbouw en Leefomgeving</i>							-
T3NL	143,2	53,8	89,3	-	-	-	-
EPPIC	159,3	63,2	96,1	-	-	-	-
RE-GE-NL	243,8	82,4	161,3	-	129,0	-	129,0
<i>Gezondheid en Zorg</i>							-
DUTCH	181,0	49,0	132,0	48,0	84,0	-	132,0
PALLAS	1.840,0	1.510,0	330,0	-	-	-	-
Preventie Promotor	493,8	204,0	289,8	-	-	-	-
CPBT	265,0	94,0	170,0	-	-	124,5	124,5
<i>Veiligheid en Digitalisering</i>							-
Data-economie	115,9	53,7	62,2	-	-	-	-
6G	315,4	112,4	203,0	-	61,0	142,0	203,0
POLARIS	165,6	63,9	101,7	-	101,7	-	101,7
Digitalisering Noordzee	167,9	58,2	109,7	-	-	-	-
Climate SpaceNL	396,0	126,0	270,0	-	-	-	-
<i>Energie en duurzame ontwikkeling</i>							-
Circulaire Zonnepanelen	898,3	486,3	412,0	135,0	277,0	-	412,0

Circular Batteries	821,6	470,3	351,3	-	118,0	178,0	296,0
FutureCarbonNL	1.430,0	767,0	663,0	-	-	-	-
Beton Reinvented	642,6	366,8	275,7	-	-	-	-
<i>Mobiliteit</i>							-
DAS	268,8	71,7	197,1	-	-	-	-
Maritiem Masterplan	1.181,0	926,0	255,0	100,0	110,0	-	210,0
Kennis							-
Nationale Aanpak Professionalisering Leraren	159,6	-	159,6	73,1	86,5	-	159,6
Meer Uren Werkt	92,9	7,6	85,4	-	30,0	45,0	75,0
Innovatiehuisvesting Onderwijs	919,5	435,8	483,7	-	275,2	208,5	483,7
Investeren in het Talent van de Toekomst	501,6	150,0	351,6	-	-	351,6	351,6
CIIC	275,0	75,0	200,0	-	200,0	-	200,0
Totaal departementaal Nationaal Groeifonds	14.182,9	7.602,2	6.579,5	356,1	1.574,4	1.902,6	3.833,1

Tabel 2 Overzicht subsidieaanvragen (**miljoenen euro's**)

Voorstel	Totale projectinvestering	Bijdrage anderen	Gevraagde bijdrage	Positief advies (maximum bedrag)
Pijler O&O&I				
<i>Thema Landbouw en Leefomgeving</i>				
Rethink the Delta	107,8	26,5	81,4	0,0
<i>Thema Gezondheid en Zorg</i>				
Urban Diagnostics	342,8	120,8	222,0	0,0
P402 / chronische longaandoeningen	102,4	25,0	77,4	0,0
Neurovate	156,8	23,0	133,8	0,0
SOIS/ orthopedie	151,5	60,0	91,5	0,0
Edison Remote Patient Management	277,5	147,1	130,4	0,0
PDPC/ pandemie & disaster centrum	298,7	128,1	170,6	0,0
<i>Thema Energie en duurzame ontwikkeling</i>				
Groeien met Groen Staal (M2i)	176,3	52,5	123,8	123,8
De Nederlandse Waterstofdelta (battolyser)	174,3	94,5	79,8	0,0
Charging Energy Hubs	76,5	32,2	44,3	44,3
H2M	138,7	45,0	93,8	0,0
<i>Pijler Kennisontwikkeling</i>				
Taal voor de Toekomst	159,0	-	159,0	0,0
Totaal subsidieroute Nationaal Groeifonds	2.162,3	754,6	1.407,8	168,1

Tabel 3 Totaaloverzicht derde ronde Nationaal Groeifonds
(miljoenen **euro's**)

Voorstel	Totaal projectbedrag	Bijdrage anderen	Gevraagde bijdrage	Advies toekenning	Advies voorwaardelijke toekenning	Advies Reservering	Totaal positief advies
Totaal Nationaal Groeifonds	16.345,2	8.356,9	7.987,2	524,2	1.574,4	1.902,6	4.001,2

Omschrijving voorstellen

1. Sleuteltechnologie en Valorisatie

Biobased Circular

Het voorstel Biobased Circular (BBC) richt zich op het creëren en demonstreren van circulaire waardeketens in Nederland voor polymeren (kunststoffen) op basis van koolhydraatrijke biograndstoffen. Het voorstel richt zich op het genereren van **minimaal vijf van deze 'waardecirkels', door middel van onderzoek,** proefopstellingen en demonstratiefabrieken tot relevante industriële omvang. Het voorstel is ingediend door het ministerie van EZK. Deelnemende partijen bestaan uit een aantal grote bedrijven en scale-up ondernemingen, gecombineerd met gerenommeerde kennis- en onderzoeksinstituten. Biobased Circular heeft een toekenning gekregen van 102 miljoen euro en er is een reservering gemaakt van 236 miljoen euro.

In de Groei-strategie wordt de noodzakelijkheid van een hoger niveau van de Nederlandse infrastructuur voor het faciliteren van nieuwe welvaart beschreven. Dit voorstel sluit daar op aan door in de plannen het ondernemers- en vestigingsklimaat te verbeteren en door in te spelen op de bedrijvigheid van de toekomst.

Deltaplan Valorisatie

Het voorstel Deltaplan Valorisatie beoogt een uitbreiding van het huidige valorisatiesysteem van onder meer universiteiten en hogescholen, zodat de Nederlandse kennispositie op het gebied van wetenschappelijk, toegepast en praktijkgericht onderzoek beter wordt benut. Daarmee sluit het projectvoorstel aan op een sectorbreed gedeelde behoefte en de nationale behoefte aan een doelmatig en effectief valorisatiesysteem. Het voorstel is ingediend door het ministerie van OCW. Deelnemende partijen zijn de Universiteiten van Nederland, Vereniging Hogescholen, Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra, toegepaste onderzoeksorganisaties en Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen.

Het voorstel sluit aan op gebied 4 van de Groeistrategie: het versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen. Door knelpunten in de valorisatieketen aan te pakken, kan de economische en maatschappelijke waarde van de investeringen worden vergroot. Voor dit project is een reservering gemaakt van 417 miljoen euro.

Holomicrobioom

Het voorstel beoogt domeinoverstijgend onderzoek naar de interactie van microbiomen (gemeenschappen van micro-organismen) te intensiveren, en onder **te brengen in het "Holomicrobioom Instituut". De indieners richten zich daarbij op** de verbondenheid van deze microbiomen in het voedselsysteem en voorzien op den duur economisch profijtelijke toepassingen. Het voorstel is ingediend door het ministerie van LNV en kent een sterke vertegenwoordiging van kennis- en onderzoeksinstituten. Voor dit voorstel is een reservering gemaakt van 200 miljoen euro.

Dit voorstel past binnen de pijler Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen van de Groeistrategie. De belangrijkste kracht van dit voorstel is de sectoroverstijgende benadering. Omdat microbiomen relevant zijn in diverse toepassingsgebieden kan gemeenschappelijk ontwikkelde kennis direct worden uitgewisseld en toegepast in verscheidene domeinen. Deze aanpak is uniek in de wereld.

2. Landbouw en Leefomgeving

Regeneratieve Landbouw (Re-Ge-NL)

Re-Ge-NL biedt een mogelijke oplossing voor de brede landbouw milieuproblematiek van Nederland en tracht een versnelling van de transitie te bewerkstelligen naar regeneratieve landbouw. Regeneratieve landbouw is een manier van landbouw die voedselproductie combineert met natuurherstel en uitputting van de bodem voorkomt. Er wordt dit project 129 miljoen euro voorwaardelijk toegekend. Door in de praktijk te laten zien dat de overstap naar een toekomstbestendige – regeneratieve – landbouw haalbaar en economisch kansrijk kan zijn zorgt Re-Ge-NL voor een systeemomslag en transitieversnelling.

Dit voorstel past binnen de pijler Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen van de Groeistrategie. Ook sluit het voorstel aan bij de pijler Transitie benutten, omdat er stappen worden gezet rondom circulariteit en de energie- en klimaattransitie.

3. Gezondheid en Zorg

Digital United Training Concepts for Healthcare (DUTCH)

DUTCH zet in op een belangrijke transformatie in de zorg: de implementatie van meer technologie om de zorg op de lange termijn houdbaar en werkbaar te houden. Het doel van het voorstel is om meer fysieke en virtuele simulaties te creëren.

Het voorstel is specifiek gericht op de transformatie van de opleidingen bij drie beroepsgroepen in de zorg: operatieassistenten, radiologisch laboranten en anesthesiemedewerkers. De commissie is overtuigd van dit voorstel en vindt de kansen van implementatie van meer digitale toepassingen in de zorg groot. Uiteraard dient hierbij rekening gehouden te worden met de wensen en behoeften van zowel zorgmedewerkers als patiënten. DUTCH heeft een directe toekenning van 48 miljoen euro gekregen en een voorwaardelijke toekenning van 84 miljoen euro.

Het voorstel DUTCH raakt vier pijlers van de Groeistrategie: ontwikkeling van talent, doorontwikkeling van talent, versterking van innovatie-ecosysteem en bijdrage aan een transitie. Ten eerste is het voorstel gericht op de ontwikkeling van talent. Daarnaast is het voorstel ook gericht op de doorontwikkeling van operatieassistenten, radiologisch laboranten en anesthesiemedewerkers. Op dit moment zijn er weinig doorontwikkelingsmogelijkheden en DUTCH kan daar verandering in brengen. Ten derde draagt DUTCH bij aan de versterking van een onderzoek- en innovatie-ecosysteem. Vooral de toepassing van fysieke en virtuele simulaties in de zorg is nog relatief nieuw. De healthtech-sector kan hierdoor worden versterkt. Ten vierde kan dit voorstel bijdragen aan de zorgtransformatie. Binnen de zorg zal slimmer gebruik gemaakt moeten worden van de technologische mogelijkheden om de druk op de zorg te ontlasten.

Centrum voor Proefdiervrije Biomedische Translatie (CPBT)

Biomedische translatie is het ontwikkelingstraject voor nieuwe geneesmiddelen, medische technologie en voedingsmiddelen die de gezondheid verbeteren. Het succesvol opzetten van een nationaal centrum voor proefdiervrije biomedische translatie kan op een duurzame wijze bijdragen aan het duurzame verdienvermogen van Nederland, door de verkoop van nieuwe onderzoeksdiensten, het ontstaan en clustering van bedrijvigheid en de export van nieuwe biomedische producten. Dit voorstel raakt aan een maatschappelijk relevant thema dat aansluit bij het nationaal en Europees beleidsvoornemen om dierproeven te verfijnen, te verminderen en uiteindelijk te vervangen. Voor CPBT is een reservering gemaakt van 125 miljoen euro.

Dit voorstel sluit goed aan bij de versterking van een onderzoek- en innovatiesysteem en draagt zo bij aan de Groeistrategie. Nederland heeft een uitstekende positie op het gebied van alternatieven voor proefdieren. Dit komt mede door de goede samenwerking tussen onder universitaire medische centra, innovatieve bedrijven en regulerende instanties. De herziening van de Europese farmastrategie kan daarnaast bijdragen aan het stimuleren van meer dierproefvrije ontwikkelingen.

4. Veiligheid en Digitalisering

6G Future network services

Het voorstel 6G Future Network Services (FNS) heeft als ambitie om Nederland een van de koplopers te maken ten aanzien van de ontwikkeling van een 6G-netwerk. Het beoogt het ontwikkelen van de benodigde hard- en software en het uitwerken van specifieke toepassingen voor een 6G netwerk.

Met het voorstel willen de indieners direct en indirect bijdragen aan het duurzame verdienvermogen van Nederland. Direct door nieuwe bedrijvigheid als gevolg van het ontwikkelen en verkopen van technologie; indirect door met deze technologie bij te dragen aan transities in o.a. duurzaamheid, mobiliteit en (digitale) veiligheid. 6G FNS heeft een voorwaardelijke toekenning gekregen van 61 miljoen euro en er is een reservering gemaakt van 142 miljoen euro.

De commissie vindt het niet alleen van belang dat Nederland voorop blijft lopen ten aanzien van deze technologische ontwikkelingen, ook ziet zij commerciële kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven. Door sleuteltechnologie voor nieuwe mobiele netwerken te ontwikkelen, draagt het voorstel bij aan de pijler versterken van de onderzoeks- en innovatie-ecosystemen. De ontwikkelingen verhogen de mobiele en digitale connectiviteit, wat een stimulans is voor de digitale transitie.

Polaris

Polaris wil op het gebied van Radio Frequentie (RF) technologie internationale, fundamentele doorbraken realiseren, door het verbinden van de ecosystemen radar, MRI en telecom. Een RF-systeem is een systeem dat elektromagnetische velden en golven opwekt en detecteert. RF-systemen zijn complexe systemen die bestaan uit verschillende basistechnologieën (chips) en integratie technologieën. De afgelopen jaren heeft veel technologische ontwikkeling plaatsgevonden op het gebied van de basistechnologieën. Het voorstel richt zich op de integratie technologie, de manier waarop de subsystemen geïntegreerd worden tot een compleet systeem. Dit voorstel heeft een voorwaardelijke toekenning van 102 miljoen euro gekregen.

De commissie is enthousiast over de marktpotentie van RF-technologie. Deze sleuteltechnologie heeft brede toepassingsmogelijkheden die innovaties kunnen bewerkstelligen voor uiteenlopende maatschappelijke opgaven waaronder radar voor nationale veiligheid, MRI voor diagnostiek en telecom. De investering in de ontwikkelingen van deze sleuteltechnologie vormt daarmee een bijdrage aan de versterking van de Nederlandse onderzoeks- en innovatie-ecosystemen.

5. Energie en Duurzame ontwikkeling

Departementale voorstellen

Circulaire geïntegreerde hoog-rendements zonnepanelen (SolarNL)

Het voorstel Circulaire geïntegreerde hoog-rendements zonnepanelen (SolarNL) zet in op de creatie en industrialisatie van een innovatie-ecosysteem voor lokale ontwikkeling van nieuwe zon-pv-technologieën voor toekomstig verdienvermogen. Het programma heeft als doel om drie innovatieve concurrerende zon-pv-technologieën te ontwikkelen en te industrialiseren. De commissie acht dit een goed uitgewerkt voorstel door een goed ingericht consortium. Nederland heeft bovendien een sterke technologische kennispositie op dit vlak, die met dit voorstel opnieuw aangewend kan worden om Nederland een positieve impuls te geven in specifieke onderdelen van de zon-pv waardeketen. Met dit voorstel kan zowel het duurzaam verdienvermogen van Nederland worden vergroot, als het gebruik van kritieke materialen en de uitstoot van broeikasgassen worden teruggedrongen.

De commissie adviseert om 135 miljoen euro toe te kennen en een voorwaardelijke toekenning te verstrekken van 277 miljoen euro. Daarnaast is er een lening van maximaal 100 miljoen voor de bouw van een 3 gigawattpiekfabriek voor zon-pv in Nederland. Het voorstel heeft binnen de Groeistrategie voornamelijk raakvlakken met de pijler transitie benutten en versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen.

Material Independence & Circular Batteries

Het doel van het Material Independence & Circular Batteries voorstel is om Nederland een positie te laten verwerven op belangrijke gebieden van de batterijwaardeketen. Met een focus op duurzame materiaalvoorziening en de ontwikkeling en opschaling van duurzame batterijtechnologie en circulaire batterijsystemen. Hiermee kan Nederland minder afhankelijk worden van internationale leveranciers van kritieke materialen en batterijcomponenten. Daarmee wordt het behalen van klimaatdoelstellingen en het realiseren van duurzaam verdienvermogen in Nederland bevorderd.

De commissie benadrukt het strategisch belang van dit voorstel en erkent de groeipotentie van de batterijmarkt in de komende decennia. Hoewel de internationale concurrentie groot is, vertrouwt de commissie erop dat met dit programma positieve maatschappelijke effecten en duurzaam verdienvermogen kan worden gegenereerd, omdat de markt nog relatief jong is en vraag naar batterijtechnologie de komende jaren alleen maar zal toenemen. De uitwerking van het plan behoeft volgens de commissie nadere verdieping en onderbouwing. De commissie adviseert daarom om 118 miljoen euro voorwaardelijk toe te kennen en 178 miljoen euro te reserveren. Binnen de Groeistrategie hoort dit voorstel voornamelijk bij de pijler transitie benutten en versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen.

Subsidieaanvragen

Ons kenmerk
DGED-AEP / 27877699

Groeien met Groen Staal

Het voorstel 'Groeien met Groen Staal' beoogt de Nederlandse staalsector te verduurzamen door het implementeren van circulaire ketens en het verminderen van emissies. Het voorstel is verdeeld over vijf thema's: systeemverandering, productie, verwerking, gebruik en terugwinning. Het eerste thema richt zich op organisatorische veranderingen op fabrieksniveau, binnen de waardeketen en op maatschappelijk niveau. De andere vier thema's concentreren zich op technologische ontwikkelingen in de gehele waardeketen.

De adviescommissie is er van overtuigd dat nu investeren in toekomstbestendige technologieën, via een breed consortium, een waardevolle bijdrage kan leveren aan zowel de noodzakelijke verduurzaming als het verdienvermogen van de staalsector in Nederland op de lange termijn.

De adviescommissie adviseert om de gevraagde 123,8 miljoen euro subsidie toe te kennen. Wel adviseert de commissie de verstrekking van middelen voorwaardelijk te maken aan onder meer de totstandkoming van de maatwerkafspraken tussen het Rijk en Tata Steel Nederland over vergroening. De commissie acht het vanuit de doelstelling van het Nationaal Groeifonds alleen logisch om een voorstel te subsidiëren dat inzet op implementatie van innovaties in de periode na 2030, als er zekerheid is dat er ook na 2030 productie van staal in Nederland zal plaatsvinden. Het uiteindelijke subsidiebedrag kan lager uitvallen, omdat RVO de definitieve subsidiepercentages nog moet vaststellen. Het voorstel heeft voornamelijk raakvlakken met de pijlers transitie benutten en versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen.

Charging Energy Hubs

Het voorstel Charging Energy Hubs heeft tot doel de elektrificatie van de logistieke sector te versnellen door netcongestie tegen te gaan. Het huidige elektriciteitsnetwerk en de bestaande wet- en regelgeving zijn niet geschikt voor de toenemende vraag naar elektriciteit voor emissieloze voertuigen. Het voorstel richt zich op het ontwikkelen van technologische innovaties die de integratie van laadinfrastructuur, batterijopslag en hernieuwbare energiebronnen binnen het bestaande elektriciteitsnet mogelijk maken.

Het voorstel adresseert maatschappelijk relevante problemen, namelijk netcongestie en de verduurzaming van de logistieke sector. Hoewel energy hubs niet de enige oplossing zijn voor dit probleem en investeringen in netinfrastructuur zeer noodzakelijk zijn, biedt dit voorstel een waardevolle aanvulling om de energietransitie te versnellen. De commissie adviseert om de gevraagde 44,3 miljoen euro subsidie toe te kennen. Het uiteindelijke bedrag kan lager uitvallen, omdat RVO de definitieve subsidiepercentages nog moet vaststellen. Het voorstel heeft binnen de Groeistrategie vooral raakvlakken met de pijler transitie benutten.

6. Mobiliteit

Maritiem masterplan 2.0

Het Maritiem Masterplan kan de maritieme sector helpen voortvarend de transitie naar duurzame energiedragers en schepen te maken. Het plan beoogt bij te dragen aan de versnelling van de mondiale energietransitie en de Nederlandse economie te versterken. De middelen van het Nationaal Groeifonds geven een sterke impuls aan het ontwikkelen van duurzame schepen, waar naar verwachting wereldwijd meer vraag naar ontstaat. Het Maritiem Masterplan kan daarbij helpen de samenwerking en kennisdeling binnen de sector verder te bevorderen en de commissie adviseert middelen toe te kennen. Er wordt 210 miljoen euro vrijgemaakt voor het Maritiem Masterplan, waarvan een directe toekenning van 100 miljoen euro en een voorwaardelijke toekenning van 110 miljoen euro.

Het Maritiem Masterplan is gericht op het versnellen van de energietransitie en beoogt voor de Nederlandse sector een goede uitgangspositie te creëren in een groeiemarkt van duurzame schepen. Het voorstel versterkt daarbij de samenwerking tussen onderwijs, kennisinstellingen en bedrijven. Daarmee zijn er duidelijke raakvlakken met de pijlers 4 en 6 van de Groeistrategie (**het 'Versterken van onderzoeks- en innovatie-ecosystemen' en 'Transities benutten'**).

7. Kennisontwikkeling

Nationaal actieprogramma professionalisering van leraren

De basis van ons duurzame verdienvermogen is een goed opgeleide bevolking, opgeleid via goed funderend onderwijs. De kwaliteit van leraren is een van de belangrijkste factoren die de kwaliteit van het onderwijs bepalen. De initiële kwalificatie van leraren is stevig verankerd, maar daar stopt de professionele ontwikkeling van leraren niet. Het ontwikkelen van leraren na hun startkwalificatie is minder goed geborgd en het aanbod aan ontwikkelmogelijkheden is versnipperd. Met dit voorstel wordt een stevige impuls gegeven aan de verdere professionalisering van leraren, door een duidelijke visie op professionalisering te ontwikkelen met een bijbehorend scholingsaanbod. Er wordt 73 miljoen euro toegekend en 87 miljoen euro voorwaardelijk toegekend. Dit voorstel sluit aan bij de pijler Talent ontwikkelen, door een kwaliteitsimpuls te geven aan het funderend onderwijs.

Innovatieprogramma onderwijshuisvesting

Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs. Goede onderwijshuisvesting leidt tot gezondere leerlingen en leraren en ondersteunt het leerproces. Tegelijk dient ook het onderwijs een bijdrage te leveren aan de klimaatopgave. Met dit voorstel wordt ingezet op nieuwe, innovatieve manieren van het ontwikkelen van schoolgebouwen, zodat de kwaliteit omhoog gaat, maar de bouwkosten worden verlaagd. De commissie geeft wel een aantal aandachtspunten mee voor de verdere uitwerking van dit voorstel.

Daarom wordt er 275 miljoen euro voorwaardelijk toegekend en 209 miljoen euro gereserveerd. Dit voorstel slaat aan bij de pijler Talent ontwikkelen, door bij te dragen aan kwalitatief goed onderwijs.

Ons kenmerk
DGED-AEP / 27877699

Creative Industries Immersive Impact Coalition

De industrie rond technieken zoals virtual reality en augmented reality, samen ook wel immersive experience genoemd, is sterk in opkomst. Immersive experience biedt kansen voor nieuwe manieren van leren en ontwikkelen. Om deze industrie verder te laten ontwikkelen en om een duurzaam ecosysteem te creëren zet dit voorstel in op het ontwikkelen van het menselijk kapitaal in deze sector.

Voldoende kwalitatief goed geschoold talent is in deze sector, net als in veel andere sectoren, een serieus knelpunt. Het is de uitdaging om nieuwe mensen voor deze sector te werven die anders niet voor een ICT-gerelateerd beroep zouden hebben gekozen. De commissie geeft een aantal aandachtspunten mee voor de verdere uitwerking van dit voorstel. Daarom wordt er 200 miljoen euro voorwaardelijk toegekend.

Dit voorstel sluit aan bij de pijler Talent ontwikkelen. Door juist ook in te zetten op instroom van mensen die anders niet voor ICT-gerelateerd beroep zouden hebben gekozen, kan dit voorstel bijdragen aan het verkleinen van de tekorten in de ICT.

8. LLO

Meer uren werkt!

Krapte op de arbeidsmarkt is een urgent maatschappelijk probleem in Nederland. Dit komt mede doordat er veel in deeltijd wordt gewerkt. Het consortium heeft als doel zichtbare en onzichtbare drempels weg te nemen in de sociale omgeving, bij arbeidsorganisaties en bij deeltijders zelf. De commissie vindt dat er teveel nadruk ligt op onderzoek in het voorstel en wil daarom een aangepast plan waarbij direct gestart wordt met interventies waar al positieve ervaringen mee zijn opgedaan. Er wordt 30 miljoen euro voorwaardelijk toegekend en 45 miljoen euro gereserveerd.

Dit voorstel sluit aan bij de pijler Iedereen doet mee van de Groeistrategie. Er is geen land waar zo veel mensen in deeltijd werken als in Nederland. Dit geldt vooral voor vrouwen. Deeltijdwerk geeft velen de gewenste balans tussen werk en privé. Anderzijds kan deeltijdwerk ook leiden tot onderbenutting van talent en economische afhankelijkheid. Gezien de arbeidsmarkttekorten is het wenselijk dat mensen die meer willen werken ook in de gelegenheid gesteld worden om dit te doen.

Investeren in het talent van de toekomst!

Dit voorstel wil leerlingen in het funderend onderwijs vaker en op een aansprekende manier in aanraking laten komen met technologie. De commissie is het erover eens dat het tekort aan bèta technisch talent op de arbeidsmarkt een belangrijk probleem is. Dit tekort is van directe invloed op maatschappelijke transitie. Ook hebben veel voorstellen binnen het NGF in de toekomst bèta technisch talent nodig om te zorgen voor de beoogde impact. De commissie vindt het ingediende plan niet vernieuwend en te vrijblijvend voor scholen.

Vanwege het belang van het thema wordt wel 110 miljoen euro gereserveerd voor een aangescherpt voorstel.

Ons kenmerk
DGED-AEP / 27877699

Dit voorstel sluit aan bij de pijler Talent ontwikkelen. Het kabinet ziet dat er een kwaliteitssprong in het funderend onderwijs nodig is. Nieuwe technologieën vragen om vaardigheden van mensen om hiermee om te gaan. De kennis en vaardigheden die we de komende generatie meegeven zijn van grote invloed op ons toekomstig verdienvermogen.